

En una escola de marginació

Fa més de vint anys al meu amic i mestre de tantes coses, Enrique Martínez Reguera, se li va ocórrer crear una escola de marginació, probablement per la necessitat de donar a conèixer el que ell i altres persones anaven descobrint del món dels nois amb els qui conviu ja fa més de trenta anys.

Avui, els alumnes de l'esmentada escola són molt diferents els uns dels altres. Bastants procedeixen de la universitat amb les seves carreres tot just acabades, sobretot treballadors socials i psicòlegs, però també hi ha algun arquitecte, químic, matemàtic i altres -per suposat dels dos sexes-, les professions dels quals no tenen res a veure aparentment, amb el que es tracta a l'escola. També hi ha mares de nois la vida dels quals és immersida en el món de la marginació, i joves que han passat per la presó, el món de la droga, etc. És a dir, hi ha alumnes que ni tan sols han fet el graduat escolar i que, a més, aporten en viu allò sobre el que estem incidint en les classes. Els professors tenim com a denominador comú que o vivim en l'espai dels xicots i amb ells, o hi estem relacionats interessadament, com és el cas d'un magistrat la sala de l'Audiència de Madrid del qual resol, en apel·lació, els recursos dels presos, un advocat que va començar emportant-se periòdicament nois a passar "monos" o síndromes d'abstinència o un mestre d'escola de barri amb aquesta problemàtica.

Cada any, no falla, ja una mica avançat el curs, els alumnes es plantegen aquest interrogant: té sentit treballar dins l'Administració com a professional en temes socials?

Quan ja fa més de vint anys van arribar els primers nois a la meua parròquia demanant ajut i vam començar a prestar-los el nostre suport inicial de quatre o cinc persones, no teníem ni idea del que calia fer. Perplexos, obríem els ulls al seu món totalment desconegut. No era la seva manera de buscar-se la vida (ens anunciaven fins i tot l'atrancament que tenien preparat per al dia següent), ni tampoc la drogoaddició de molts d'ells, ni tan sols la violència tant a flor de pell i la seva ànsia destructiva, sinó el contrast entre aquestes actituds i les seves pròpies pors expressades moltes nits, la seva recerca d'afecte i les seves gelosies, la necessitat de la nostra atenció posant-nos a prova per tal de conèixer el nostre aguant i incondicionalitat. Tot ho vam anar aprenent de les seves respostes a la nostra actitud envers ells.

Nous en aquest terreny, la segona de les nostres perplexitats ens va venir com a conseqüència de descobrir el tracte institucional al qual eren sotmesos.

Tortures a les comissaries, com també menyspreu i amenaces a les seves pròpies famílies. Duresa de tractament, repressió i també tortures en els centres i presons de menors i d'adults. Als setze anys, àdhuc sense família i sense sostre, sense treball i sense mitjans, se'ls deixava al carrer, llevat de la prolongació fins als divuit anys en algun cas. No paràvem de denunciar aquestes pràctiques, però els jutges, llevat d'excepcions, no ens creien o no entraven en aquestes *petiteses*. Un noi de casa meva, amb divuit anys acabats de complir, va quedar paraplègic per un tret de policia per l'esquena. Un altre va ser assassinat per un tret a boca de canó, tirat per terra, després d'haver estat atropellat pel mateix policia que li va disparar. Molts d'altres -faig al·lusió només als qui han viscut a casa meva- van ser distintament torturats... I si començo aquesta narració en passat, no és perquè hagin desaparegut avui aquestes pràctiques de la mateixa o diversa manera, sinó per explicar aquesta sorpresa inicial que ens va fer anar prenent determinades actituds i posicionaments.

Assemblea

Si les institucions funcionessin, potser no seria tan necessària la recerca d'alternatives

El primer que se'ns va ocórrer va ser organitzar una assemblea amb tots els afectats. Tot i que els joves no eren inicialment molt assidus, ens reuníem de tant en tant amb ells, fins que es van anar incorporant com a protagonistes de la seva pròpia lluita. Inicialment van ser les mares, alguns pares, gent de barri i simpatitzants que anaven unint-se a mida que descobrien el mateix que nosaltres. Volíem organitzar-nos en dos fronts, el de proporcionar alternatives de convivència i treball als nens i joves i el d'organitzar la seva defensa. Però, abans de continuar, vull explicar aquests dos aspectes.

Recerca d'alternatives

Si les institucions funcionessin, potser no seria tan necessària la recerca d'alternatives. Un nen és tret de casa seva perquè, segons l'Administració, és desatès. Se'l porta a un lloc millor?

Uns quants casos

Juanma va ser portat pels seus pares, quan tenia nou anys, a un centre de tutela perquè deien que no el podien atendre. El nen s'escapava per tornar amb els seus pares des d'A Coruña (La Corunya) fins a Valladolid. Tornada al centre, nova escapada, però ara a un altre centre de més seguretat, o sigui de més reixes; però altre cop apareixia novament a casa dels seus pares; com que no escarmenta, l'engarjolen a la presó de nens de Zambrana, amb cel·les de càstig, i després al Reto (avui Renasco) de Madrid; comença a conèixer les drogues, es vincula afectivament als seus companys amb quatre dels quals organitza el motí de les forquilles. Tot intimidant amb aquests estris els educadors, s'escapoleixen del centre. Ja té quinze anys, i amb dos més dels escàpols arriba a casa meva. Amb ell la seva guarda i custòdia, emmalalteix per la sida. Fa els setze anys, i un robatori amb intimidació el porta a la presó. Tan bon punt li arriba el primer permís trenca la condemna, nou delictes, presó... El passat mes de març, el dia abans de complir els trenta va morir a l'hospital d'Alacant dos dies després de ser excarcarat al mateix hospital, per tal de no comptabilitzar una altra mort d'un pres. Des dels nou anys fins a la seva mort als trenta, reclòs com a solució institucional.

Benito arribà a casa meva amb dotze anys des de Logronyo, després d'haver passat per sis centres diferents, cada any i en cada centre amb els seus respectius informes psicològics i socials, tots recomanant el que calia fer amb el nen, però sense que cap d'aquests centres el tinguessin amb ells més d'uns mesos... Anàvem aprenent que assumir, acceptar, fins i tot aguantar el que els professionals anomenen trastorns de conducta, és el que a aquests xicotets els dóna capacitat d'autoestima. Una vegada que Jacinto, en el seu forcejament amb mi, em va dir que el tragués de casa, li vaig contestar que tenia clau de la porta per entrar i sortir. Tu vols que et tregui per tal de demostrar-te a tu mateix que si no t'aguanta ningú és perquè no tens solució, cosa que justificaria tots els teus deterioraments. No esperis això de mi, perquè pots sortir endavant. Ho va entendre i ha estat punt de referència per a molts.

Debat arran dels pisos d'acollida

Recordo un debat d'aquells primers moments que sorgí entre grups diferents, quan començaven a proliferar els *pisos d'acollida* (horrible expressió, a parer meu)¹. S'havia creat una associació per tal d'atendre aquests nois i, com sol passar, la primera cosa fou organitzar la junta directiva. Després van muntar

un pis, van buscar dos educadors i van portar els primers nois. Aviat aparegueren les dificultats. Molta gent creu que, posada la infraestructura, el noi o la noia que arriben funcionaran d'acord amb la idea que tenim preconcebuda. I fins i tot exigeixen que el seu comportament canviï immediatament. No, ells segueixen drogant-se, robant o buscant-se la vida i el procés sol ser llarg. Això passava, un cop més, en el pis esmentat, que sí que produïa un capteniment diferent en els educadors i en la junta directiva. Els primers, convivint cada minut del dia i de la nit amb els vaitets, els estimaven i els aguantaven mentre esperaven l'oportunitat per a intentar incidir sobre la conducta del noi, sobretot a partir del moment en què comença a confiar i, per tant, a sentir seguretat. Els de la junta directiva, que seguien els processos des de lluny, volien resultats ràpids i en no aconseguir-ho, decidien l'expulsió d'algun dels nois. Uns hi posen la carn, la vida, les expectatives i altres tenen la paella pel mànec i decideixen frustrant uns i altres.

Cadascú al seu lloc

Tenim un model tan preconcebut de les coses, també en la qüestió educativa, que reproduïm permanentment els esquemes de poder i domini. Es fa allò que jo mano, tu has d'obeir. I amb aquest esquema els pares han anat perdent autoritat, que es fa el que mana la comissió de tutela i els seus acòlits. I el mestre ha perdut autoritat, que ara la té la junta de disciplina que, per llei, ha d'avisar el treballador social de la zona del conflicte d'un nen, el treballador a la totpoderosa comissió de tutela que, al seu torn, fa comparèixer els pares, començant així el terrible expedient que pot acabar amb un noi dins del cicle institucional, alhora que es produeix una nova confirmació social generadora de pors: què significa ser pare, mestre...?

Un jutge del jutjat de menors que decidí en sentència un any d'internament contra Julio, de catorze anys, va deixar que aquest vingués a viure a casa meva. Però com a condició ha de fer el graduat escolar. No, vaig respondre; el noi farà campana al dia següent i es frustrarà qualsevol intent de cercar alguna sortida. Cada setmana venien dues treballadores socials del jutjat per a controlar l'adolescent, però només parlaven amb mi fins que, un d'aquests dies estant jo a fora, es van colar a dins de casa i van trobar Julio dormint a les onze del matí. Ell anava cada dia a una associació educativa-laboral, Drapaires d'Emaús, i aquell dia el tenia lliure. Molt aviat ens cità el jutge, a Julio i a mi, per advertir-nos que la pròxima vegada que el vaitet estigués dormint a aquesta hora canviaria la mesura. No havia canviat prèviament el seu rol de jutge pel d'educador? Encara més perillós per a un noi és que algú, aliè a casa seva i a

la seva vida, l'envaeixi en la seva intimitat. Una cosa és que un jutge el citi en el seu despatx i una altra molt greu és que un funcionari irrompi en el seu dormitori. Quina seguretat li donarà casa seva que, com per a qualsevol fill de jutge, ha de ser el seu santuari? Quina seguretat li donaran els seus pares o tutors si un treballador social ha de controlar directament el nen en el seu propi dormitori?

Fent camí per altres sortides

El problema fonamental dels pisos d'acollida és que els nens ni tan sols depenen dels qui són anomenats els seus educadors, sinó d'instàncies llunyanes a la vida del vailet. Tant que, quan les Comunitats van exigir que els grups o associacions concertéssim amb l'Administració els acords segons els quals regularien les relacions entra aquesta i nosaltres, vam haver de negar-nos a les esmentades concertacions per a poder protegir la intimitat dels nois i per tal que no decidissin sobre les seves vides al marge d'ells mateixos. En aquest centre de zero a sis anys, ara se't desarreia de les persones amb les quals ja t'hi trobes a gust i passes a aquest altre centre o pis. Aquest nen és conflictiu, necessita quelcom més especial, una més gran contenció... I aquí pot passar de tot, des de la prescripció de fàrmacs (per hiperactius, diuen en moltes ocasions), fins el pas a les presons de nens, que ara les fan privades.

Vam haver de prescindir de les molles que ens donaven per a la manutenció dels menors de divuit anys, però tant els nois com nosaltres vam respirar independència. El pitjor va ser que aquesta situació va produir una separació dolorosa entre grups afins fins aleshores.

En les nostres assemblees ens oposàvem cada cop amb més força a la institucionalització dels nois i hem procurat la convivència en les nostres pròpies cases quan ha estat necessari per problemes amb els quals les famílies no sabien o podien enfrontar-se, però sense desvincular fills i pares.

També hem hagut de recórrer a alternatives en el terreny laboral, generant autoocupació en distints camps, en autogestió dels mateixos nois tan administrativa com econòmica, comptant amb el suport de membres de l'assemblea. Però no m'allargaré en aquest camp, sinó solament constatar la dificultat de les seves sortides laborals. Ni tan sols suprimeixen els antecedents penals per a la seva inserció en el treball.

Defensa dels nois

Grups de lluita

Se'ns ha conegut com a grups de lluita. En les assemblees de la parròquia es generà la Coordinadora de barris de menors i joves, primer en grups de barris de Madrid i, a poc a poc, amb vinculacions en totes les Comunitats. També sorgí en els moments inicials el moviment de Mares unides contra la droga que no han deixat de resseguir comissaries, presons i jutjats denunciant tortures, morts, connivència policíaca en el camp del narcotràfic, desídia administrativa i judicial... No són els bojos i boges de torn disposats a armar gresca i esbronc. Són grups socials que coneixen millor que ningú el que passa en aquest en aquest petit món al marge de la societat de benestar.

A part de les nostres primeres denúncies del que s'esdevenia en els centres de detenció, internats i presons i la primera manifestació que van convocar els joves per la mort del seu company Miguel a mans d'un policia al qual van condemnar més tard, en l'any vuitanta set es denuncià la connivència i corrupció policíaca en el narcotràfic, presentant durant tot el mes de maig, davant el Congrés dels Diputats, els punts de venda de droga a Madrid, junt amb la implicació de policies, fins a caps de Brigades d'estupefaents, inclòs el president d'una Associació madrilenya per al guariment de drogoaddictes. Aquelles denúncies, que van acabar amb una manifestació de deu mil persones, van coure al ministeri de l'Interior, però van fer desvetllar moltes ments adormides.

Accions de denúncia

Disset dies van organitzar les Mares, junt amb la Coordinadora de barris, una vaga de fam al peu de la presó de joves a Carabanchel per a evitar les represàlies contra els nois del centre, dels que dos-cents seixanta-vuit s'havien enfilat a la teulada en motí organitzat pels funcionaris, segons va reconèixer el mateix Director General de Instituciones Penitenciarias, Antoni Asunción. Hi hagué represàlies i dispersió dels nois a diverses presons.

També han organitzat cassolades a comissaries i presons de Madrid, Saragossa, València, Jaén, Huelva, Sevilla... sempre per morts violentes no explicades ni investigades o arxivades pels jutges. Van convocar en el noranta l'Operació

Captaire, amb la participació de tres mil persones de molt divers origen i condició, venent mocadors en els semàfors i dormint al metro i en els passadissos subterranis de la capital... Es volia donar a conèixer la manca de respostes socials al món de la marginació per al qual només s'arbitren mesures policiaques i carceràries.

Van cridar l'atenció davant el Ministeri de Sanitat acampant durant nou dies en el Paseo del Prado, ja en el noranta-sis, per la situació dels malalts de sida a les presons. Al noranta-set va ser l'ocupació de la catedral de Madrid durant set dies contra l'extermini a les presons i últimament, amb molts altres i diferents grups socials, les setmanes de lluita social a Madrid sota el lema "Trenquem el Silenci", que s'han estès a Barcelona, València, Màlaga, Còrdoba...

Aquest moviment de denúncia no ha sorgit d'una ideologia prèvia, sinó d'una experiència vital en contacte permanent amb el dolor i la frustració. Mares que han perdut fins a sis dels seus fills, culpabilitzats ells i els seus pares de la seva pròpia situació. Per què han servit les nostres vides? Aquesta era la pregunta quan, d'amagat, venien a la parròquia a la recerca d'una mica de suport. Les reunions inicials, cercar junts solucions, anar descobrint la hipocresia dels que identifiquen pobresa i delinqüència, alhora que sostenen l'aparell que genera ambdues coses, van servir de catarsi fins al moment en què aquelles dones, tancades a casa atenent la llar, van decidir que la millor manera de defensar els seus fills era sortir al carrer a cridar el que elles mateixes anaven descobrint. I tot allò denunciat ha estat el que elles i nosaltres hem vist, comprovant alhora que, junts, podíem aconseguir algunes coses i fins i tot convèncer gent de molt distinta condició. Quan un jutge no rebia una mare, n'hi anaven vint al jutjat. Si els mitjans de comunicació no atenien aquesta problemàtica, se'ls atreia amb alguna acció espectacular per a fer-la sortir a la llum. Quan van desallotjar d'un col·legi quaranta-dos membres de cinc famílies gitanes, entre ells algun lactant i alguna mare joveneta embarassada, en plena nevada de desembre del noranta-set, no n'hi hagué prou amb portar-los a la parròquia organitzant la convivència durant dos mesos i mig, sinó que, amb les pròpies famílies afectades, s'ocupà la junta municipal del districte del qual se les havia expulsat i el Consorci de Marginació fins que els van donar allotjament.

Aquest moviment de denúncia no ha sorgit d'una ideologia prèvia, sinó d'una experiència vital en contacte permanent amb el dolor i la frustració

Anàvem aprenent a lluitar per coses concretes i obtenint algun resultat. No hi havia manera, per exemple, que se suspenguessin les execucions de sentència mentre es tramitaven els indults per a joves que havien de complir condemna un cop ja havien refet les seves vides. Vam decidir amagar inicialment cinc d'ells, desafiant públicament al Ministeri de Justícia, que no ens feia ni cas. A

poc a poc vam anar convencent alguns jutges i fiscals fins que el Fiscal General va dictar una circular l'any noranta ordenant a les fiscalies de l'Estat que no s'oposessin a aquestes peticions.

Un mal servei el dels Serveis Socials

Tanmateix, en allò estructural, en l'elaboració de les lleis, sobretot la Llei Penal del Menor i les successives del Codi Penal, van cargolant les rosques cada cop més, essent molt més perillós constatar com els Serveis Socials s'han anat convertint en un segon braç parapoliciac per a control dels sectors de població de la classe social pobra i mitjana. Passa a tot Europa i es va estenent el model als països llatinoamericans. A Espanya es féu més evident a partir de la inconstitucionalitat d'alguns aspectes de la Llei Corcuera, en concret el que es referia a la inviolabilitat del domicili sense ordre judicial. Això és així per als policies, però no per als funcionaris dels Serveis Socials que no tant sols tenen patent de cors per a entrar al domicili, sinó fins i tot en la intimitat de persones i famílies, treure'n tota la informació i passar-la als organismes de l'Administració. Hi ha famílies que fugen de les ciutats pel control que exerceixen damunt d'ells els esmentats Serveis Socials, però no tenen escapatòria. Els expedients arriben on miren d'escapolir-se aquestes famílies. Si a això s'afegeix el control sobre la informació que tenen les ONG a canvi de prestacions, mai no hem viscut situacions de tant acorralament estatal.

L'atemptat contra la intimitat arriba fins a tal punt que, tot i que en els jutjats de menors el nen té dret a guardar silenci i a no declarar en contra seva, el jutge ordena que sigui examinat pels serveis tècnics, els informes dels quals passen a l'expedient del jutjat, de la comissió de tutela i del centre respectiu. Treballen els professionals dels serveis tècnics al servei del nen?

El treball social i l'ètica

Quina solidaritat? Noves respostes

Sembla que ja han passat els temps de la solidaritat horitzontal, de les caixes de resistència, del dret d'asil. Ara, per llei, no es pot exercitar aquesta solidaritat sinó a través de l'aparell de l'Estat i de les servituds creades per ell, tancant així el cercle del totalitarisme administratiu en benefici dels dos terços de la societat de benestar.

Abans que els alumnes de l'Escuela de Marginación formulin la pregunta de si té sentit treballar dins l'Administració en temes socials sorgeixen uns altres interrogants. Que potser són uns monstres els treballadors socials, els policies i els jutges? I les monges, capellans i voluntaris que treballen en les institucions de menors, en les presons o en les ONG? Entenc que cal analitzar diversos aspectes en aquests interrogants.

La convivència a casa durant vint anys amb els vaillets m'ha obligat a desprendre'm dels meus anteriors bagatges culturals i religiosos. No és que hagi après a acceptar els nois, sinó que he entès amb ells un altre tipus d'ètica, un altre tipus de lleis, les seves lleis, una altra manera d'obrir-se pas a la vida, de resoldre les seves necessitats bàsiques, d'adaptar-se a qualsevol tipus de situació a la qual s'han vist obligats. He descobert que amb el meu raciocini he estat sovint més violent que ells amb mi quan m'han tret un ganivet. Vaig haver de guardar les meves lliçons a la butxaca quan els vaig sentir que deien a algú que es plantejava treballar amb els nois: Que tu véns a treballar per a nosaltres? No m'interesses. Jo no vull ser objecte del *teu treball*. No, ells volen que siguis part de la seva vida i formar part de la nostra. Em van fer col·lega el dia que em van detenir amb tots els de casa meva i ens van portar junts a la gossera del cotxe de la policia. Se saben defensats per nosaltres, i és per això que també s'han vinculat a la lluita comuna i s'han anat fent protagonistes i militants de la seva causa. No hi ha un ells i nosaltres, on *ells* significa els pobrets vaillets que cal redimir o reinserir.

El magistrat de l'Audiència, que he esmentat al principi, i la seva dona s'han emportat a viure algun noi a casa seva i han passat temporades amb alguns d'ells, surten junts a prendre una copa o a ballar i es plantegen la manera d'alliberar altres presos estenent la convivència i el treball. El mateix fan

No és que hagi après a acceptar els nois, sinó que he entès amb ells un altre tipus d'ètica

advocats, elles i ells, que treballen professionalment vinculats al grup. Una treballadora social de presons s'escarrassa a buscar les pessigolles a la seva institució a fi que deixin en pau els qui estan en llibertat condicional. Una empresària pot aportar més diners que altra gent, però conviu igualment amb els vailets i va ser la que va demanar acollir els quaranta-dos gitanos a la parròquia, i ella i membres de la seva família hi passen nits de guàrdia. Altres persones han vingut a viure al nostre barri per a una convivència més propera amb tots nosaltres. Ara s'intenta, tot i que tímidament, crear una banca alternativa, amb préstecs sense interessos, una mena de caixa de resistència, per aconseguir eines de treball que donin capacitat d'autonomia als vailets. I l'assemblea segueix essent l'espai comú en què es van coent aquestes coses.

Però això ho dic per a explicar quin és el denominador comú a gent tan diversa. Qui sap si la majoria de nosaltres va arribar amb la pretensió de *fer alguna cosa pels altres* a fi de sentir-nos útils, per a donar un sentit a la nostra vida, a vegades fins i tot per a rentar les nostres consciències, fins que ben aviat ens van caure els pals del rafal. Vam descobrir les nostres contradiccions en contacte amb els vailets i les famílies; la naturalitat i l'espontaneïtat de les seves vides a plena llum deixen en evidència el nostre lligall cultural fet de formalismes i fórmules, fins al punt que la paraula *compromís* i l'expressió *opció pels pobres* deixen de tenir sentit. A canvi, anem rescatant el significat original de la paraula *contemplació* que porta a la proximitat i a l'enamorament perquè es descobreix la nuesa sense vestimenta, i del concepte *fe* (que no és ni cal que sigui religiós) com a motor i impuls que porta a lluitar per aquells i amb aquells que vas identificant com la teva pròpia gent.

Un altre model d'ètica

Ignoro si existeix la categoria de bons i dolents per a classificar els éssers humans. En tot cas fa molt de temps que no em serveix per a explicar el món de les relacions ni els judicis que fem sobre determinats comportaments. Allò bo i allò dolent dependrà de qui en faci la definició i, sobretot, des de quina perspectiva. És curiós que sempre que critiquem una institució, algú surti al pas responent: home, n'hi ha de bones i dolentes. Bons i dolents policies, jutges, capellans, polítics... I afegeixo des de quina perspectiva, perquè una mateixa persona és titllada de boníssima per un sector de gent alhora que és condemnada per un altre sector.

Prefereixo entendre l'ètica des de categories distintes a les de bondat i dolenteria que són més aviat producte d'una cultura basada en l'afany de perfeccionisme i en la regla o model. Podrà mesurar-se per la mateixa regla al gitano i al paio? A un fill d'un burgès i a un nen del carrer? Per què som tan sensibles amb els del Brasil i tan hostils amb els de qualsevol carrer de les nostres ciutats? Des d'aquesta perspectiva està clar que titllem de dolents o impurs els qui no s'acomoden al nostre model. Però sense ella, intentaríem descobrir el per què de les regles dels altres, el per què dels seus comportaments, actituds i respostes i, aleshores, perdríem el nostre afany d'ensenyar, que més aviat significa dominar, i mirariem d'aprendre, contemplar de nou, el que ens portaria a entendre l'educació com una interacció permanent per la qual podem donar junts, ells i nosaltres, passos de maduració i enriquiment.

La pregunta haurà de ser al servei de qui estem, al de la institució que ens paga o al de les persones per a les quals vaig adquirir una determinada professionalitat?

Per això el punt de partida és la incondicionalitat, no posar condicions, el que ens porta sovint a ser còmplices, a deixar complicar la nostra vida amb la d'ells. Aleshores, la pregunta dels alumnes de l'escola de marginació no haurà de ser si podem ser funcionaris de l'Administració, sinó (ens trobem o treballem on sigui), al servei de qui estem, al de la institució que ens paga o al de les persones per a les quals vaig adquirir una determinada professionalitat? I aquesta perspectiva, sens dubte, té les seves conseqüències i complicitats.

La paraula solidarïtat no està de moda. Jo la recuperaria des de la proximitat, la contemplació i l'enamorament. D'altra manera ens aniria.

Enrique de Castro
Membre de la Coordinadora de Barris

-
- 1 Pis d'acollida no deixa de sonar com a hospici. Diffícilment l'identificaran com a casa seva, a més de sentir-se amb un estigma discriminatori.

Ètica com a compromís

Ètica como compromiso

Con razón se podría afirmar que se trata de la crónica de una experiencia, la de una escuela de marginación. De cómo se organizaron estos grupos de lucha, en dos frentes: en el de proporcionar alternativas de convivencia y trabajo a los niños y jóvenes, y en el de organizar su defensa. Se imponía buscar alternativas a las instituciones. Había que renunciar a los esquemas de poder y dominio. Había que renunciar a la institucionalización de los muchachos con los pisos de acogida y procurar, por el contrario, la convivencia en las propias casas de los responsables cuando ha sido necesario. Estos grupos de lucha actuaron y se organizaron para la defensa de los muchachos con denuncias oportunas. En el trabajo social se impone otro modelo de ética. Hay que entender la ética desde categorías distintas. La solidaridad no puede ser una palabra hueca.

Ethics as a commitment

It would be right to say that this is the chronicle of an experience, of an exclusion school. Of how these fighting groups are set up, working on two fronts: one providing alternatives to coexistence and work to children and young people, and the other organising their defence. The idea was to search for alternatives to institutions. They had to forego the schemes of power and dominance, forego the institutionalisation of the young people in safe flats and arrange coexistence in the flats of the actual people in charge when necessary. These fighting groups acted and were organised to defend the young people, with the relevant denouncements. Another model of ethics is imposed in social work. Ethics must be understood from different standpoints. Solidarity cannot be a hollow word.

Autor: Enrique de Castro

Article: Ètica com a compromís

Referència: Educació Social núm. 17 pp. 111-122

Adreça professional:

C. Esteban Carros, 44
28053 Madrid
Tel. 915 07 27 67